

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

Téma práce : Trestněprávní aspekty domácího násilí
Autor : Lucie Jordanovová
Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.
Oponent : doc. JUDr. Mgr. Jana Tlapák Navrátilová, Ph.D.
Rozsah práce: 67 stran
Datum odevzdání práce: 27. 6. 2017

1. Charakteristika tématu:

Domácí násilí se stalo mezi posluchači magisterského studia vyhledávaným diplomním úkolem. Často bývá voleno bez většího rozmyslu jako téma zdánlivě nenáročné, k němuž lze dohledat množství pramenů v síti Internet. Takový přístup vede k předkládání povrchních kompilací, které nevynikají hlubším porozuměním tématu. Na druhé straně si však tento diplomní úkol vybírají i studenti lépe motivovaní, které láká multidisciplinarita tématu na pomezí několika odvětví práva, psychologie i problematiky sociální práce. Kvalitní zpracování tématu ovšem klade značné nároky na studium široké škály odborné literatury, příruček a právních předpisů. Diskurz v oblasti domácího násilí a často i pozitivní právo v této oblasti se rychle vyvíjí. Navíc je zde výrazně zastoupen i prvek mezinárodního a zahraničního práva.

Předložená práce diplomantky Lucie Jordanovové patří dle mého názoru mezi druhý, tzn. ctižádostivější a pečlivěji pojatý typ zpracování zvoleného tématu. Ač práce ve svém názvu klade důraz na trestněprávní rozměr problému, zahrnuje i cenné výklady viktimologické. Pečlivě jsou zpracovány otázky procesní a výklady o mimotrestních instrumentech prevence domácího násilí. Práce je přínosná nejen pečlivou a čtivou formou, ale i snahou autorky o aktuální zhodnocení situace v České republice de lege lata a de lege ferenda. Přínosem je bezesporu schopnost autorky vnímat tuto situaci (včetně náhledu veřejnosti na problém domácího násilí) v určitém mezinárodním kontextu, neboť autorka sama je obeznámena s poměry v balkánských zemích (Bulharsko) a v USA, kde vykonala delší studijní pobyt. Jistá poplatnost pramenům, jež pocházejí z aktivistického milieu, je u daného tématu běžná, přičemž autorka je s to zachovat náležitou míru kritičnosti.

2. Hodnocení po formální a obsahové stránce:

- *Téma klade vyšší nároky, pokud jde o strukturu práce, která nemusí být vždy dostatečně přehledná. Autorka toto úskalí překonala a postupovala logicky jednak od problémů obecných (zejména vymezení základních pojmů a historická retrospektiva) k otázkám speciálním. Především však autorka práci člení podle toho, zda se v příslušné části zabývá trestním právem hmotným (v úvahu připadajícími skutkovými podstatami a tresty) nebo zda vykládá problémy procesní. Samostatně je pojednáno o postavení poškozeného a oběti trestného činu. Pasáže textu věnované výsledku svědka a otázkám vazby mají spíše ráz samostatných diskurzů. Závěr práce je sice poměrně stručný, obsahuje však přiléhavé a*

- originální zhodnocení.
- Přístup autorky zaujme tím, že věnuje značnou pozornost vyhodnocení statistických dat. V příloze práce nalezneme barevné tabulky, v nichž jsou tato data názorně utříděna (jde především o výsledky anket týkajících se zkušeností mužů a žen s domácím násilím)
  - Práce je sepsána překvapivě čtivě a poutavě. Spíše jen ojediněle vzbudí rozpaky převzetí některých žurnalistických obrátů a metafor, které se do odborné práce nehodí.
  - Autorka pracuje korektně s poznámkovým aparátem; seznam použitých pramenů je logicky a přehledně členěn. Základními prameny autorky byly české komentářové příručky a monografická zpracování tématu v odborných periodikách. Hojně jsou zastoupeny i judikáty z veřejně dostupných databází. Za důležitý považují fakt, že autorka byla ve většině případů s to rozlišit seriózní trestněprávně teoretická či kriminologická díla a příručky šířené aktivistickými skupinami a nevládními organizacemi. Naposled zmiňované materiály, dostupné prostřednictvím sítě Internet, nejsou vědeckými díly, často obsahují hrubé nepřesnosti v trestněprávním pojmosloví a jednostranná či zkreslená tvrzení (např. pokud jde o činnost orgánů státu). Autorka z některých brožur tohoto typu sice čerpala (např. materiály aktivistické organizace „In Iustitia“ či spolku „ProFem“), avšak pouze z zajímavosti publicistického rázu. Malou kritičnost lze autorce vytknout snad jen ohledně tzv. Istanbulské úmluvy, kde autorka přehlíží rozpor této úmluvy s požadavky českého trestního práva na zavinění pachatele i problematičnost z hlediska presumpce neviny a zejména subsidiární role trestní represe. Celkově jsou však závěry a argumenty diplomantky vyvážené a dobře srozumitelné. Nechybí odkazy na zahraniční převážně anglicky psanou literaturu.
  - Autorka má za to, že v českém trestním právu existuje dostatečně široký okruh skutkových podstat trestných činů, který postihuje všechny běžně se vyskytující druhy domácího násilí, přestože tento fenomén sám není zákonem definován. Za dostatečně širokou považuje autorka i preventivní ochranu prostředky netrestního charakteru. Poukazuje zejména na tzv. vykazání a předběžná opatření v rámci práva veřejného a civilního. Kriticky se autorka staví k otázce úpravy souhlasu poškozeného s trestním stíháním. Přestože se požadavek souhlasu nevztahuje na trestný čin týrání osoby žijící ve společném obydlí, může být nepřiměřenou překážkou trestního postihu tam, kde jednání agresora bylo posouzeno např. jako prosté ublížení na zdraví.
  - Práce obsahuje cenné dílčí postřehy, což se týká i pasáží věnovaných otázkám sekundární viktimizace či vazby obviněného. Náležitá pozornost je věnována i trestným činům narušujícím soužití lidí, které bývají v kontextu zkoumaného jevu spíše přehlíženy (vedle tzv. stalkingu např. tr. čin nebezpečného vyhrožování).

3. Shrnutí: Jde o nadprůměrnou práci přemýšlivé a pečlivé autorky, která na poměrně malém prostoru pojednává o škále rozmanitých problémů, spojených s fenoménem domácího násilí. Práce představuje stručný aktuální úvod do této problematiky a její zhodnocení z hlediska trestního práva, aniž by byly opomíjeny i širší sociální aspekty. Pro ústní obhajobu navrhuji, aby diplomantka blíže vysvětlila názorový spor zmíněný na str. 27 ohledně trestného činu znásilnění v pojetí českého trestního zákoníku a Istanbulské úmluvy.

4. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě. Doporučuji k obhajobě.

5. Navržený klasifikační stupeň: 1 (výborně)

V Praze dne 7. září 2017

JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.

vedoucí diplomové práce